

Budownictwo przyjazne dla zdrowia - usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych

Numer: XI
13.10.2009

Zachowanie zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju wymaga od obiektów budowlanych spełniania wysokich standardów w zakresie oddziaływań na środowisko, efektywności ekonomicznej oraz przyjazności dla użytkowników i otoczenia. Bardzo istotną kwestią, nie tylko w kontekście zrównoważonego budownictwa, jest wpływ budynków na zdrowie ludzi. Jednym z problemów dotyczących wpływu na zdrowie, z jakim zmagają się polskie budownictwo, jest obecność azbestu w obiektach budowlanych.

Azbest to nazwa handlowa i jednocześnie potoczna minerałów o strukturze włóknistej. „Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest” [[załącznik 1 - Azbest ustawa o zakazie](#) [1]], która ma na celu wyeliminowanie azbestu z produkcji, stosowania i obrotu, odnosi się do wszystkich jego rodzajów (azbest chryzotylowy, azbest krokidolitowy, azbest amozytowy (gruenerytowy), azbest antofilitowy, azbest tremolitowy, azbest aktynolitowy). Przez swoją wytrzymałość, ognioodporność oraz dobre właściwości izolacyjne, azbest przez lata znajdował zastosowanie w przemyśle, wykonywano z niego m. in.:

- materiały termoizolacyjne,
- wyroby ogniotrwałe,
- wyroby elektroizolacyjne,
- okładziny, np. sprzęgieł, hamulców,
- środki ochrony indywidualnej,
- oraz, stanowiące największy problem w budownictwie
- wyroby azbestowo-cementowe, potocznie określane nazwą **eternit**, z których bardzo często wykonywano płyty pokryciowe - elewacyjne i dachowe.

Z niszczących pokryć wykonanych z azbestu uwalniane są drobne włókna, których wdychanie może powodować poważne groźne choroby, takie jak pylica azbestowa, rak płuc czy międzybłoniak[1]. W celu realizowania założeń ustawy z 1997 r., w lipcu 2009 r. Ministerstwo Gospodarki opublikowało „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” [[załącznik 2 - POKzA_2009_2032](#) [2]]. Utrzymuje on cele powstałego wcześniej (w 2002 r.) „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” [[załącznik 3 - program_usuwania_azbestu_2002](#)], tzn. :

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie kraju
- likwidacja szkodliwego działania azbestu na środowisko

Dodatkowo nowy program formułuje priorytetowe zadania legislacyjne, uruchamia wsparcie finansowe dla działań jednostek samorządu terytorialnego, a także usprawnia system monitoringu realizacji prowadzonych prac, co ma spowodować przyspieszenie postępu w usuwaniu azbestu (szacunki przeprowadzone w 2003 roku wskazywały na stosowanie w Polsce około 15,5 mln ton wyrobów zawierających azbest, do roku 2009 liczba ta zmniejszyła się zaledwie do 14,5 mln ton, co wskazuje na zbyt małe tempo prowadzonych działań). Program wskazuje liczne możliwości uzyskania wsparcia finansowego oraz preferencyjnych kredytów na cele związane z usuwaniem azbestu, co powinno skutkować szybkim zintensyfikowaniem prac w tym zakresie.

Istotną kwestią poruszoną w dokumencie jest jakość działań prowadzonych w tym zakresie. Ma ona ogromne znaczenie zarówno dla zdrowia ludzi wykonujących prace jak i dla skuteczności i bezpieczeństwa tych przedsięwzięć dla otoczenia, dlatego też należy dążyć do przestrzegania procedur postępowania w zakresie BHP i minimalizacji emisji pyłu, co wiąże się z koniecznością

wyboru odpowiedniego wykonawcy. Niestety, w obecnej chwili nie istnieje obowiązkowa licencja, która gwarantowałaby jakość zajmujących się taką działalnością firm. Wychodząc naprzeciw przedsiębiorcom oferującym usługi usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych oraz ich klientom, Instytut Techniki Budowlanej opracował program dobrowolnej certyfikacji [[załącznik 4 - program certyfikacji ITB](#) [3]], potwierdzającej odpowiednią wiedzę, umiejętności oraz właściwe przygotowanie firmy do prowadzenia tego typu prac.

mgr inż. Łukasz Adamus
Instytut Techniki Budowlanej

---

[1] złośliwy nowotwór wywodzący się z komórek pokrywających błony surowicze - opłucną, osierdzie i otrzewną, oznaczony numerem C45 w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10

Załącznik	Wielkość
Zal. 1 - Azbest ustawa o zakazie.pdf [4]	189.19 KB
Zal. 2 - POKzA 2009_2032.pdf [5]	646.37 KB
Zal. 3 - program usuwania azbestu 2002.pdf [6]	843.13 KB
Zal. 4 - program certyfikacji ITB.doc [7]	45.5 KB

Adres URL źródła: <http://www.zb.itb.pl/informator/budownictwo-przyjazne-dla-zdrowia-usuwanie-wyrobow-zawierajacych-azbest-z-obiektow>

Odnosiniki:

- [1] http://zb.itb.pl/files/Zal._1_-_Azbest_ustawa_o_zakazie.pdf
- [2] http://zb.itb.pl/files/Zal._2_-_POKzA_2009_2032.pdf
- [3] http://zb.itb.pl/files/Zal._4_-_program_certyfikacji_ITB.doc
- [4] http://www.zb.itb.pl/files/zb/files/Zal._1_-_Azbest_ustawa_o_zakazie.pdf
- [5] http://www.zb.itb.pl/files/zb/files/Zal._2_-_POKzA_2009_2032.pdf
- [6] http://www.zb.itb.pl/files/zb/files/Zal._3_-_program_usuwania_azbestu_2002.pdf
- [7] http://www.zb.itb.pl/files/zb/files/Zal._4_-_program_certyfikacji_ITB.doc